

DANTE A.: A BEATRICEHEZ INTÉZETT 8. CANZONE

Fordította: FALUDY GYÖRGY

Nézd, Amor, kék szemed tüzét ez úrnő
göggel kacagja nyár és télidőn:
ez ő, ki szép hölgyek körében úrnő,
és ő, ki bús szívem hevén is úrnő
fényed miatt, mely arcomon ragyog:
és így lett ő rajtam kegyetlen úrnő,
ki kőszívében sohasem gyenge úrnő,
szerelme, mint az állaté, hideg,
s ha hev az évszak, langyos vagy hideg,
úgy néz reám, mint ama néma úrnő,
kit vésőjével domborít a kőben
a mesterkéz, ha álmat űz a kőben.

De én merev vagyok, mint ér a kőben
és mindörök szerelmem ő, az úrnő;
szívemben hordom mély sebét a kőnek,
hogy utánam rugott, miként a kőnek,
mely saruját zavarja nyáridőn:
s én csak hírét hallottam még a kőnek,
a sohasem látott balzsam csodakőnek,*
mely a fénytől, mellyel a nap ragyog,
oly hev tüzet nyer, oly busán ragyog,
hogy ellenszere lesz e másik kőnek,
mely fagyot fakaszt, maga is hideg,
s elvisz, hol vár a temetőhideg.

Te tudod, Amor, ha nagy a hideg
megfagy a víz kristályos, könnyű kővé,
s ha a levegő eleme hideg
a nedvesség lesz mindenütt az úrnő,
mint arra, ahol örök a hideg:
így fagy meg vérem lassúdan hideg
lehelletétől most, e bús időn,
s e gondolat, mely elveszi időm,
testrészemmé lett, konok és hideg,
s csak ott gyúlok fel, hol szemem ragyog,
ha égi látomása felragyog.

Mert benne gyúlt fel minden, mi ragyog,
s minden, ami kegyetlen és hideg:
szívében napfény sohasem ragyog,
s ezért van, Amor, hogy nekem ragyog
és őt látom a fűben és a kőben,
és mindenütt, hol szemem felragyog;
azóta asszony nékem nem ragyog,

* A heliotrop, amit a középkorban „szerelmi bánat ellen“ viseltek.

és ezrek közt az egyetlen, az úrnő,
 ó lenne egyszer bár szelidebb úrnő,
 kivel, ha hold süt vagy a nap ragyog,
 élhetnék, túl a teren és időn
 és boldogan e szelid ősziidőn.

Ó Öserő, ki túlhan az időn
 lettél s elébb a fénynél, mely ragyog,
 segíts e bús, e viharvert időn,
 oszlasd el azt, mi lüktető időm
 percét búsítani zordon és hideg,
 mi keseríti illanó időm,
 tekints reám, mert rövid az időm:
 ó hass e néma mosolygású köre,
 mert, jaj, hamar dőlök le már a köre
 és nem kelek fel, csak túl az időn,
 hogy megnézhessem majdan: élt-e úrnő
 e földön, szebb, mint eme konok úrnő?

*Kanzónám: lelkem mélyén él az úrnő,
 kinek szívét szobrász formálta kőből.
 S így bátorultam írni, bár hideg
 szemmel kísérték, hozzá, ki hideg,
 e dalt, mely új formában így ragyog
 híréről innen s túlhan az időn.*

A SKANDINAV ÁLLAMOK eddig meglehetősen kiegyensúlyozottan éltek. Magas életszintű munkás és nagygazda pártok uralkodtak valamennyiben, jól megfontolt váltakozással vagy közösen. A nagy üzlet, a tőkésrendi termelés kisebb-nagyobb kilengésekkel igazodott mindenütt a közösséghez. Az, ami pl. a mai Olaszországban csak a fasizmus révén következett be, t. i. a gazdaság korporáció-szerű felépítése, Skandináviában szinte már önmagától megvalósult. A munkások szakszervezetekbe, a parasztok szövetkezetekbe, az ipar kartellekbe tömörült. Ezek mellett nagy szerepet játszanak még a fogyasztási szervek. Az állam maga ezekben az államokban eddig csak óvatosan avatkozott be ezekben az önmagukat szabályozó szervezetekbe, árszabályozásokkal pl. vagy munkaalkalom teremtési tervek föllállításával és hitelpolitikával. Termelésükben különben ezek az államok szinte specializálódtak. Dánia a vaj- és a szalonna-szállításra, Norvégia a hajózásra, a halászatra és cetvadászatra, Svédország celuloze s bizonyos minőségi gyártmányok, (gyufa, golyóscsapágy, szeparátor, távbeszélő), azonkívül vasérc kivitelre, Finnország celuloze, vaj és tojás exportra. Ennek ellenére minden skandináv államban erősödött ujabban az önellátásra való törekvés, Norvégiában saját érctelepek felkutatásával s egy nagyobb könnyűipari termelés fölépítésével, — hasonló törekvések érvényesültek Finnországban és Dániában a világgazdasági válság óta.